

LJUDSKI GLAS

Glasiło „Kmetško-delavske zveze“

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto 60 K, za pol leta 30 K, za četrt leta 15 K, na mesec 5 K; posamezna številka K 1'40. — V inostranstvu razmeroma več.

Vse dopise in pošiljatve za uredništvo in upravništvo „Ljudskega glasu“, kakor tudi za tajništvo K. D. Z. pošiljajte frankirane na naslov: Ljubljana, poštni predal 168. Poštne proste so le reklamacije. Ustmena poročila: v Ljubljani, Šelenburgova ulica 6.

Proti kraljevini, za demokracijo.

Iz govora sodr. Etbina Kristana.

Ne bom tu govoril o pomenu republike in monarhije, ker se pa že toliko opeva slava monarhije, dovolite, da o tem povem nekaj besedi. Mogoče je, da je kak predsednik republike lopov, mogoče je tudi, da je bedast in bogzna kaj še, in ravno tako je tudi mogoče, da je kak car ali kralj idealen človek. Gospodje, to je resnica. Toda, če predsednik ne dela tako, kakor je treba, ima narod pravico, da izvoli drugega na njegovo mesto. Če pa ima pameten kralj nerazborite sinove (Glas: Kakor danes!), jih morate vi sprejeti po božji milosti. Res, gospodje, mi smo daleč od tistih mest, kjer se je v monarhijah postopalo precej revolucionarno (Čuje se glas: To je bilo v Srbiji čestokrat). Toda mi hočemo, da baš z ustavo to vprašanje uredimo tako, da se to ne bo moglo več ponavljati. Hočem, da stvar razumete. Mi nismo republikanci zaradi tega, ker ne bi hoteli dinastije Karadjordjevičev. Mi nismo republikanci, ki bi s svojim republikanizmom prenehali isti hip, ko bi mogla priti na površje druga dinastija. Mi smo republikanci, ker se ne strinjamo z načelom monarhije. Pa če bi prišel sam sv. Peter z nebes, polabljen od gospoda Boga, da postane kralj in car v naši državi, bi mi bili tudi zoper njega. To bi se moglo zgoditi, ker se dogajajo tudi čudeži in pripovedujejo tudi, da so nebesa absolutistična monarhija.

Naravno, gospoda, da republika še ne tvori vsega vprašanja, temveč je govor o demokraciji, ki bi morala biti vseeno temelj vsaki državi v 20. stoletju, predvsem pa še državi, ki se v teh dneh konstituira. Če o tem govorimo, je naša koncepcija demokratična in nekoliko različna od one, o kateri govori vladni ustavni načrt: Mi zahtevamo, da imej ljudstvo svoje pravice ne samo na papirju, temveč tudi v realnem življenju; zahtevamo, da njegova suverenost ne bo izražena samo v paragrafu, temveč da bodi tudi istinita! Nočem se tu napanjati in govoriti o centralizmu, decentralizmu, unitarizmu — ne vem, kakšni termini so bili tu vse producirani, mislim marveč, da demokracija zahteva, da v državi, bodisi v kakršnikoli, mora biti ljudstvo tisti faktor, ki odločuje v vseh važnih vprašanjih. V kolikor se tiče narodnega edinstva, smo čuli tu toliko lepih razlag, da ne more biti utemeljen strah, da to edinstvo razpade. Ne vem, da bi bili v tej državi kaki resni elementi, ki bi hoteli nečesa drugega kot edinstvo, edinstvo naroda in tiste države, v kateri ta narod živi. In kadar je, gospodje, govor o avtonomijah, mislim, da je važnejše od vprašanja, koliko agend bo imela ena upravna celica in koliko bo prepuščenega pokrajinskim, okrožnim ali občinskim upravam, mislim, da je važnejše vprašanje, kako bo ljudstvo moglo vplivati na vse politično in ekonomsko življenje v tej državi in v njenih delih. In to še posebej v dobi, ko imamo

še parlamentarizem, katerega bomo gotovo še dolgo imeli, ker so naposled tudi mnogo druge oblike v bistvu vendarle vse roka parlamentarizma. Dokler imamo ta parlamentarizem, mora biti v državnem parlamentu zasigurano samo izražanje volje ljudstva: zasigurana mora biti suverenost ljudske volje; enako mora biti tudi v posameznih delih, pa jih potem imenujte, kakor hočete: ali pokrajine, ali okrožja, ali pa kakorkoli.

Ena izmed garancij za to je ta, da ima ljudstvo pravico, da voli ne le tiste, ki mu krojijo zakone, temveč tudi tiste, ki zakone izvršujejo. (J. Demetrovič: To so revolucionarni eksperimenti.) Ni to tako strašno revolucionarno načelo, gospod Demetrovič! To so tako buržoazne stvari, da jih imamo danes že v mnogih državah.

Vidite, gospodje: Amerika ni nikdar trpela zaradi tega, ker ljudstvo tam samo voli državne odvetnike, sodnike in uradnike. (Komunist Dr. S. Markovič: In vendar je ljudstvo tam dalje od revolucije kakor kjerkoli!)

Slišal sem že dosti opazk, češ, da narod še ni zrel. Gospoda! Narod ne bo nikdar zrel, če mu ne daste prilike. Sola mu je praksa. Tako neumno so se bali splošne volilne pravice. Kaj bo to za človeka, ki se še ni nikdar bavil s politiko! In kaj je bilo s splošno volilno pravico? Ali je nastalo kako zlo?! In kako zlo naj bi prišlo, če bo narod imel kandidate za to in ono! Ne, ljudstvo se bo za stvar le bolj zainteresiralo! (Liberalci Dr. J. Demetrovič: Je-li je bil Šušteršič napredek?) No, gospod Demetrovič! Šušteršič je bil izvoljen, in tudi vi ste bili izvoljeni. In mislim, da vi ne bi hoteli, da bi jaz mislil, da vi ne imejte pravice, da vas izvolijo. Ljudstvo se lahko vara. Toda demokracija vsebuje tendenco, da se pogreški popravijo. Tudi Slovenci, ki so se grdo prevarali, ko so izvolili dr. Šušteršiča, so spoznali svojo zmoto in ga niso več volili odzvemši mu mesto. Nobena sistema ni niti v praksi, niti v ideji, ki bi onemogočeval zlorabe in pogreške. Treba pa je najti tisti sistem, ki prinaša s seboj tudi zdravila za vse svoje rane, in to je le resnična demokracija!

Socialistična občina.

Ne hodite klerikalcem na limance! Avtonomija je prazna beseda. Postranska stvar je ali bo Slovenija eno okrožje ali bo razdeljena na dve — glavno je, da bo ljudstvo v svojih okrožjih samo odločevalo. Okrožja naj bodo sestavljena po zemljepisnih, prometnih in gospodarskih potrebah ljudstva, plemenskih in zgodovinskih mej pa ne maramo! Temeljne zakone pa naj izdeluje skupni parlament za vse enake. Po teh zakonih se hočemo sami upravljati.

O izročenem področju.

Kakor smo že pisali v „Ljudskem glasu“ št. 21 z dne 25. maja t. l. ima občina tudi

tako zvano izročeno področje. V izročeno področje spadajo vse one naloge in opravila, ki jih nalaga občini državna uprava. Semkaj spada n. pr. sodelovanje pri volitvah v politične in avtonomne zastoje, sodelovanje pri ljudskem štetju, pri odgonu, pri nastanjanju vojaštva, pri naborih, pri evidenci vojnih obveznikov, dalje oklici pri civilnih porokah, kazensko postopanje v zadevi poljske okvare, v obrtnih zadevah itd. Vse te stvari in še mnogo drugih nalagajo politične oblasti v smislu zdaj veljavnih zakonov občinam in silijo župane, da jih točno in vestno izpolnjujejo. Če zanemarija župan ta izročena opravila, ga kaznujejo z denarnimi kaznimi. Politika oblast ima tudi pravico, odvzeti ta opravila županu in jih dati izvrševati po svojem lastnem uradniku na stroške dotične občine. Zlasti v manjših občinah so opravila izročena področja tako obsežna, da ni župan skoro nič drugega, kakor uradni sluga okrajnega glavarstva. Najlepše je pa to, da morajo občine vsa ta dela in opravila opravljati zastonj.

Država ne povrne občini niti stroškov za papir, razen v nekaterih stvareh, kjer daje na razpolago tiskovine. Ne nasprotujemo načeloma temu, da imajo občine pomagati državnim oblastem pri upravi. Ravno pri tem sodelovanju si pridobijo naši župani lahko vpogled v delovanje državnih oblasti. Marsikaj se pri tem tudi lahko naučijo. V mnogih slučajih lahko uspešno uveljavijo svoj vpliv kot najboljši poznavalci krajevnih razmer in potreb. Take pomoči potrebuje vsaka oblast, ki nima dovoljnega vpogleda v dejanske življenske razmere. Zato je sodelovanje župana in samoupravnih občinskih organov pri javni upravi koristno in potrebno. Prav pa ni to, da država občini za dela in opravila, ki jih izvršuje namesto nje, nič ne plača. Država bi morala primerno prispevati k občinskim stroškom, zlasti v manjših občinah, kjer se izda znaten del občinskih dohodkov za izvrševanje izročena področja.

Občinski tajniki.

Opravila izročena področja nalagajo občinam mnogo pismenih del, ki jih župani sami ne zmorejo. Skoro v vsaki občini je torej potrebno, da ima na razpolago človeka, ki je več pisarniškim poslom in dopisovanju z raznimi uradi. Naše občine si pomagajo na različne načine. V nekaterih klerikalnih občinah opravlja pisarniške posle kaplan. V takih občinah je župan samo slamat mož. Pravi župan je pa kaplan. V mnogih občinah je tajnik mežnar ali organist, ki je obenem največji agitator za klerikalno stranko. Včasih najame župan lastnega uslužbenca, ki mu dela v trgovini ali seka drva, obenem pa opravlja tudi občinsko tajništvo. V mnogih občinah pa imajo nastavljenega posebnega občinskega tajnika, n. pr. kakega upokojenega orožnika ali uradnega slugo.

Vsaka večja občina mora imeti sposobnega občinskega tajnika. Občinski dohodki na deželi so pa žal premajhni, da bi bilo mogoče primerno plačati dobre občinske tajnike. Iz

poročil, ki nam prihajajo, razvidimo, da so občinski tajniki ponekod največji priganjači dosedaj vladajoče stranke, da so pa sicer prav malo zmožni za izvrševanje tajniških opravil. Na tozadevna vprašanja odgovarjamo sledeče: Če je dosedanji občinski tajnik sposoben, ga ne odpuščajte zato, ker je morebiti pristaš nasprotnih stranke. Samoobsebi pa je umevno, da se bo moral vzdržati vsakih intrig zoper novo občinsko upravo. Kjer se bo pa izkazala potreba za odpustitev dosedanjega občinskega tajnika, mu je treba odpovedati v smislu njegove pogodbe, ki jo ima z občino. Pravilno sklenjene pogodbe med prejšnjim občinskim odborom in tajnikom vežejo tudi nov občinski odbor. Za veljavnost pogodbe je pa potrebno, da jo je sklenil občinski odbor v pravilno sklicani in sklepni seji in da se je dotični sklep zapisal v zapisniku dotične seje. Ker ima neopravičena odpustitev ali odpoved za posledico dolgo pravdo, je pri tem potrebna previdnost.

Takega uradništva ne maramo!

Finančna okrajna ravnateljstva razpošiljajo takele dopise:

Opozoritev IV.

V smislu § 3 naredbe fin. ministra z dne 31. decembra 1920, št. 14.014 (Uradni list št. 44) morajo zavezanci pristojbinskega namestka, ki dne 1. jan. 1921 še ne obstoje celih deset let, za sedaj naznaniti podpisnemu uradu samo dan in leto njih ustanovitve oziroma postanka.

Naznanilo je bilo oddati do 30. aprila 1921.

Ker naslov te svoje zakonite dolžnosti vkljub objavi predpisanega roka v Uradnem listu in opetovanim javnim opozoritvam potom dnevnega časopisa do danes ni izpolnil, se vnovič in zadnjič še osebno pozivlja, da to nemudoma, najkasneje pa tekom 14 dni tem zanesljivo stori, ker bi se v nasprotnem slučaju postopalo proti njemu v smislu § 39 zgoraj navedene naredbe finančnega ministra z redovnimi kaznimi.

Finančno okr. ravnateljstvo. (Pristojb. oddelek.)

Kdo izmed naših navadnih ljudi, ki morajo delati in ne utegnejo študirati uradne dopise kar po cele dneve — kdo razume to? Ali moremo res za vsako malenkost hoditi v mesto k odvetniku vpraševati? Ali plačujemo uradnike zato, da nas silijo znositi še zadnje vinarčke k odvetniku?

Trudil sem se razumeti, kaj je to „zavezanec pristojbinskega namestka“ — pa ker nisem razumel, sem si kupil „Uradni list“ št. 44 v nadi, da piše tam kak drug jurist bolj razumljivo. Pa nisem ničesar našel — niti res ni, da je naredba tam. Ali pa ne znajo do 44 šteti ti gospodje juristi, ki se zmerom hvalijo s svojo učenostjo! — Takih

uradnikov ne maramo — pa tudi takih naredb ne, ki bi nam prepovedovale povedati jim, kar jim gre! Uradnikov zahtevamo, ki bodo znali govoriti z ljudstvom, ne samo med seboj.

Policajdemokrati proti volilcem.

Pred volitvami v občine je vlada zahtevala od posameznih predstavnikov kandidatnih list naj povedo, kateri politični stranki da pripadajo posamezni kandidati, če ni imela lista izrazito političnega imena. Nekatera glavarstva so bila tako dobro poučena, da niso niti o KDZ vedela, kakšno politično barvo ima, čeprav raste že tretje leto na ozemlju, ki plačuje ta glavarstva kot politične oblasti zato, da kaj vedo o političnih razmerah, ki jim hočejo vladati.

Priznati so hoteli le tiste stranke, ki so nastopile pri volitvah v konstituanto. Bog razumi, kako to, da bi v občini ne moglo biti posebnih strank, ki se bore za pošteno občinsko gospodarstvo brez ozira na državno politiko! Opozorili smo na to — pa so rekli, da delajo to samo zaradi statistike, da bodo lahko šteli glasove in računali, katera stranka je zrastle in katera je nazadovala. Morali smo jim pustiti to nedolžno veselje.

Zdaj pa kažejo rožičke. To svoje nedolžno veselje skušajo porabiti za posebno izrazite policajdemokratske cilje: ker so sami tako strašno pogoreli, bi radi čimveč mandatov razveljavili in postavili Jeedesarje na njih mesta. Če ne drugače, si hočejo pomagati s komisariji.

Prepovedali so komunistično ime. Menda vendarle niso upali, da se zaradi prepovedanega imena izpremeni komunistično ljudstvo v policajdemokratsko? Ime je pena! Kdor je spoznal socialistično pot za pravo, bo delal zanjo po svojih zmogljivostih stvarno in ne bo nanj prav nič vplivalo ne to in ne ono ime.

Imeli smo skrinjice z listo KDZ, pa so kandidirali na tej listi tudi posamezni bivši komunisti. Imeli smo tudi skrinjice z napisom „Delavsko-kmetijska republikan. stranka“. Vemo, da so v te skrinjice metali kroglice tudi komunisti, vendar pa kdo mora trditi, da ni vrgel svoje kroglice tja tudi kak prejšnji JDSar, ki je že spoznal, da JSD ne bo rešila ljudstva?

Bahate se, da ste dali ljudstvu svobodne volitve — zdaj pa hočete brskati, kaj je kdo volil! Potem pa, ko ste izbrskali, da so volili tudi komunisti, hočete glasove tiste liste razveljaviti in za paragraf navajate „obznano“. Obznana je prepovedala komunistično ime, ni pa mogla prepovedati volilne pravice tistim državljanom, ki so se kdaj imenovali komuniste.

To ste dobro vedeli, ko ste priznali novo ime DKRS, ko ste ji morali postaviti skrinjice! To ste dobro vedeli, ko ste imeli nedolžno veselje izpraševati, kaj je ta in oni kandidat

na listi KDZ, zaradi statistike! To dobro veste še tudi zdaj, ko hočete razveljaviti vse mandate, če najdete, da je kak komunist morebiti tudi glasoval zanje. Vse to veste — pa vendarle hočete prepovedati na policajski način državljanom njih volilno pravico!

Prav je tako! Le eno je potrebno: ljudstvo mora spoznati, da je vaše ime laž, da JSD ni bila in ne more biti demokratska stranka. Pri prihodnjih volitvah se zopet vidimo. Nič vam ne bo pomagalo, če zopet izpremenite svoje ime — ljudstvo vas bo poznalo po vaših delih! Tudi samostojneže, vaše bratce, ki vam pomagajo vladati policajdemokratsko! Ime je pena!

Načelnost in osebnost.

Če stopiš mački na rep, zacvili. Če ne veruješ poskusi!

Kadar grmi „pobožen“ mož proti tebi, da si strašen grešnik, ker si se nekaj malega zmotil, ti mu pa odgovoriš s tem, da pokažeš na njegove velike in trajne napake, takoj se bo prišel izgovarjati, da je ubog človek iz prsti, ki ne more biti popoln. Če ne veruješ, poskusi!

Kadar kakemu mojstru, ki se mu je posrečilo preriti se med kapitaliste, očitaš, da je bil kot delavec med socialisti in da ni lepo, če dela zdaj proti svojim delavcem — čisto gotovo bo odgovoril, da so delavci zdaj leni, posebno njegovi da nočejo nič delati! Če ne veruješ, poskusi!

Načelnosti imamo vse polno v besedah, v dejanju pa strašno malo. Boj med levico in desnico je pri pravih socialistih mnogo izboljšal v tem oziru. Pa tisti, ki so tiho in vztrajno delali za načelnost, ki so n. pr. razne „socialistične voditelje“ opozarjali (obzirno v ozkem krogu, ne v javnosti!) na potrebo načelnosti, posebno na škodljivost papeštva v delavski stranki — so dobili za odgovor nečuvne besede: „Stranka mora vedno vedeti, kdo sem jaz!“ Takrat ko ga ljudstvo ni slišalo, se niti branil ni papeštva, temveč izrecno hotel, da ga socialni demokratje priznajo za papeža. Ker ga niso priznali, je šel in začel izdajati svoj list. Pa smo še molčali, odgovorili smo šele, ko smo bili napadeni. Morali smo odgovoriti, ker je v naši stranki podiranje solidarnosti največji greh. Odgovorili smo z resnico, ki jo lahko dokažemo, pa dobimo za odgovor moralno pridigo, naj bomo načelni!

Paglavec nagaja delavcu pri delu. Delavec pa se ne zmeni za to, češ, otrok je otrok. Otrok pa postaja vedno bolj korajžen, ker misli, da se ga delavec ne upa prijeti, ali pa ker računa, da bo lahko zbežal! Končno je pa delavcu vendarle preveč, pa prime paglavca malo za lase. Kako smešno je, če začne potem poglavac pridigati: „Gospod delavec, pustite me! Če bi me kaznovali, bi spadali med male ljudi, ki so slabo vzgojeni in po-

Zob:

Socializem in vera.

Modrovanje navadnega človeka.

(Nadaljevanje.)

Filozofija.

Filozofija pomeni modrovanje. Filozof je tisti, kdor rad modruje. Modrujejo pa radi vsi ljudje. Od zibelke do groba človek kar naprej modruje, a veda le nezavedno. Ne ve, da modruje, ne imenuje se filozofa, modrijana.

Deček dobi prvo žogo. Meče jo ob tla, kakor mu je oče pokazal, pa se čudi, da tako odskakuje. Vrže je ob zid, pa se zopet čudi. Čudi se tako dolgo, da se končno vsede in jo pregleduje dolgo, dolgo. Kaj je to, da zna žoga tako skakati? Ali je živa? Ali je kak skrateljček notri skrit? Deček modruje o žogi tako dolgo, da mora nazadnje pogledati, kaj je notri. O mojem bratu je mati vedno govorila, da ne zna igrati se, vse pokvari. Oče ga je pa branil, rekoč: „I kaj, pogledati hoče, kaj je notri!“ Bil je pač filozof, modroval je.

Prav tako modruje naš kmetič, ko govori o vremenu. Kakšno vreme bo jutri? Kdo more

vedeti? Čeprav ima Krim kapo, to se pravi, čeprav se zbirajo oblaki od juga, vendar je lahko mogoče, da ne bo deževalo. Po raznih znamenjih lahko sklepamo na vreme, prav gotovega pa nič ne vemo, dokler ne čutimo. Znanost imamo, ki raziskuje vremenske izpremembe, pa ta znanost je še v povojih, naš kmet se je ne drži. Če gre na pot za dva dneva — vzame dežnik s seboj. Če ga je nosil zastoj s seboj, pravi potem: „Če bi ga ne imel, bi pa gotovo deževalo!“ Vreme nas ima za norec!

Kaj pa šele toča! Kadar ti pokoplje vse nade, uniči ves tvoj trud celega leta, takrat si pripravljen dati polovico imetka za knjigo, ki bi že o Božiču povedala, kdaj in kod bo divjala letos toča. Pa take knjige ni. Človek je še premajhen za take učenosti, morebiti sploh nikdar ne bo zmogel tega. Bog ve, kdaj in kam bo udarila strela? Bog ve? Da, sam Bog ve to! So pa tudi take zadeve, ki jih sam ne moreš razumeti, drugi pa. Bog ve, kdaj bo zopet solnce mrknilo? Da, Bog ve, toda zvezdoslovci tudi vedo. Poglej v koledar, pa boš tudi ti vedel! Na minuto natanko so izračunali, čeprav se zdi tebi to nerazumljivo. Človek je prah, toda misleč prah, prah, ki modruje.

Največje vprašanje filozofije je, čemu smo

na svetu, od kod smo, kdo nas je ustvaril. Ker je pa svet proti človeku vendar tako velikanski, vprašamo končno: Kdo je ves ta svet ustvaril, kako in iz česa ga je ustvaril.

Otrok misli, da ga je prinesla štorčija. Ko dozori, ga bo izkušnja poučila, da je drugače.

Filozofi srednjega veka so računali po Svetem pismu rodove in so vsi verovali, da je bil svet ustvarjen okoli 4000 let pred Kristom. Danes ne misli tega nihče več, ker nas je znanost poučila, ker vemo, da je svet veliko, veliko starejši. Katoliška cerkev, ki se je prej branila priznati to, danes priznava, ker mora. Saj ve vsak učenec iz ljudske šole, da je premog nastal iz leša in da je za to izpremembo rabil mnogo več časa.

V srednjem veku so ljudje sežigali kot krivo-verce, če so trdili, da je zemlja okrogla — danes priznava tudi cerkev, da je tako, da se je takrat motila ko je rekla, da je zemlja ravna, kakor velika miza. Mora priznati, ker vsi vemo, da je zemlja okrogla.

Dokler so ljudje mislili, da je zemlja miza, ki z nje lahko padeš v prepad, če prideš na „kraj sveta“, so verjeli, da je zemlja središče vsega sveta. Da sta mesec in solnce zato tu, da dajeta zemlji svetlobo. Da so zvezde zato,

litično nezreli. Ne lasajte otrok, to bi ne bilo načelno! — —

Iz centralnega tajništva JSDS in KDZ

v Ljubljani, poštni predal 168.

Neki naš odbornik še vedno ne priznava, da je red v stranki potreben. Ne strinja se s strogošjo strankinega vodstva, da črta izmed članov vsakega, kdor je le en mesec dolžan svoje prispevke.

Priznavamo, da je zanj težko pobrati vsak mesec prispevke od članov, ki so zelo raztreseni. Toda — naj jih navadi, da bodo plačevali za naprej, mesto za nazaj, pa bo vse v redu! Vzgoji naj si tudi par zaupnikov, ki mu bodo pri tem delu pomagali, pa bo zmagal. Če tega ne more, naj pove odkrito vsem tistim članom, da še niso zreli za politično organizacijo. V politični organizaciji ne maramo, da bi odločevali taki člani, ki se ne morejo navaditi na red. Tista organizacija, kjer dela vse sam predsednik, sploh ne zasluži imena organizacija.

Koledarji! Nekaj organizacij in nekateri zaupniki so nam poslali precej izvodov letošnjega delavskega koledarja nazaj, ker so ga preveč naročili. Zdaj je pa prepozno, da bi ga pošiljali drugim, ker junija ne kupujejo ljudje radi koledarjev. Ker bi pa ti koledarji v par mesecih izgubili sploh vso vrednost, se je načelstvo odločilo razdeliti jih med ljudstvo za tretjino cene, to je po 5 K. Kdo jih naroči pet, dobi enega po vrhu. Toliko je koledar vreden kot notes.

Kdor ima prejšnjega že popisanega ali razstrganega, se mu izplača kupiti drugega.

Proletarec!

Kdor misli socialistično, je dolžan, da tudi dela za socialistične cilje.

Za socializem se pa ne da drugače delati, nego potom organizacij, ki nosijo odgovornost.

Ker organizacije ne morejo vršiti svojega visokega poklica, ker so premajhne in prešibke, očita socialistični stranki, da nič ne dela — ali pa tudi poznaš njene težave? Ali veš, da je težko pometati brez metle?

Niti strankinega tiska ne čitaš, čeprav si dolžan podpirati ga z naročnino in z agitacijo! Če ti je „Naprej“ predrag, zakaj ne naročiš vsaj „Ljudski glas“? Ne misli, da je „Ljudski glas“ samo za začetnike — tudi starejši socialisti ga hvalijo, če ga poznajo in če mislijo resno.

Če se ti kaj ne zdi prav, zakaj ne zahtevaš pojasnil? Tajništvo imamo, ki je plačano za to, da ti pojasni vse, česar nismo pojasnili že v tisku.

V stranki smo napravili red, da odločujejo v njej le člani in sicer vsak z enim glasom. Napravi red tudi ti — pri sebi!

da jih občudujemo. Danes pa vsi vemo, da je solnce tisto središče, okoli katerega se vrti naša zemlja kot prav majhna zvezdica, prašek. Da mesec sploh nima svetlobe, da je svetel samo takrat, kadar solnce nanj sijuje. Da je solnce tako veliko, da bi pokrilo vso zemljo in mesec, pa tudi ves prostor med zemljo in mesecem, vse to bi pokrilo solnce, pa še bi ga več ko pol preostalo! Da je pa tudi to velikansko solnce v vesoljstvu tako majčkeno, da kar izgine, kajti, pogledaj koliko je zvezd na nebu! Najmanjša zvezdica, ki jo vidiš v „Rimski cesti“ — komaj jo vidiš, tako majčkena je — pa je v resnici veliko večja nego solnce!

Vse to vemo. To je neomajno, to ni vera, ki bi se mogla kdaj izpremeniti, to je gotova resnica, ki bo ostala resnica tudi takrat, ko bomo še mnogo več vedeli.

Toda čeprav vemo vse to, tega še ne vemo, kdo je vse to ustvaril in kdaj. To pa vemo, da je tisti kdo večji nego mi, večji nego zemlja, večji nego največja zvezda, večji nego ves prostor, v katerem se vse zvezde tako čudovito lepo ravnaajo! Večji je, nego bi mogla do njega negati naša misel!

Kako grdo je, če pravimo, da ima to neakonično in vekomaj nedoumno bitje našo podobno! Kakšen greh je, če se postavlja kdo za njegovega namestnika! ...

Kako moreš upati, da se smeti same izmetajo? Kdor hoče v hiši pomesti, mora vstopiti. Vstopi! Plačaj redno svoje prispevke, da ostane metla v strankinih rokah!

Centralno tajništvo JSDS in KDZ
v Ljubljani, poštni predal 168.

Dopisi.

Hajdoše pri Ptuj. Sodrugi! Verjeli ne boste, če vam povemo, kako živimo. K 4 — zasluži pri nas poljska delavka na dan, moški delavec pa K 5 —. Ker imamo rodbine, si lahko mislite, kako izhajamo. Res je, da dobimo na mesec po 10 kg zrnja in po 2 litra mleka na dan, nekaj drv in stanovanje, toda kaj je to pri tej plači? Delati moramo pa po 12 do 14 ur na dan! Od leta 1914 si nismo mogli kupiti še prav nobenega koščka obleke. Kapitalisti pa kriče, da imamo previsoke plače! Že marca meseca smo vložili spomenico za povišanje te plače, do danes še niti odgovora nismo prejeli! Pa bo drugače — zdaj smo tudi mi zvedeli za organizacijo KDZ, tudi mi smo se pridružili, tudi mi bomo skupaj z vsem delavnim ljudstvom pomagali, da vržemo kapitaliste iz sedla.

Breg pri Ptuj. Volitev župana se je pri nas vršila v navzočnosti vladnega komisarja, ki je izjavil, da se je vse vršilo zakonito in v redu. Ker pa nasprotnikom izid volitev ni všeč, skušajo onemogočiti delovanje novega občinskega odbora s tem, da vlagajo neupravičene proteste.

Glavarstvo bi pa menda tudi rajši videlo, da bi vladale kapitalistične stranke, drugače bi metalo take nezakonite proteste v koš. — Čemu pa smo imeli potem pri volitvah komisarja? Ali je glavarstvo zato tukaj, da pomaga zavlačevati občinsko delovanje? Zakaj ne potrdi volitev?

Da jim naši odborniki niso všeč, to jim prav radi verjamemo. Pa zdaj imamo mi večino in tudi pravico odločevati o zmožnosti naših ljudi in se ne bomo dali voditi od nasprotnih strank.

Senovo. Ne mislite, da smo v občini Senovo pri Rajhenburgu popolnoma zaspali. Občinske volitve, ki bi se bile imele vršiti 10. maja, so se radi spletkarij priveskov klerikalnega župana g. Radeja zmešale tako, da je iz vseh volitev nastal prazen nič. V začetku volilnega boja je župan g. Radej zbral svoje podrebnike ter sestavil volilno listo za svojo kapitalistično stranko, nakar jo je pustil nabiti na vrata gostilne g. Senice. Ta je dobil tudi nalog od župana, da nese listo k g. Omerzu v Senovo, da razpiše volitve. Pa lista je bila od neznanca raztrgana.

Nato je prevzel g. Zemljak kot bivši odbornik zadevo, in danes ne vemo ali je senovska občina krop ali voda. Žalostno, toda res je še mnogo ljudi, ki se jim lakho prikupi s pol litra vina. Toda tudi tega bo enkrat konec.

Dokaz, da se med našimi občani že svita, je odgovor nekega tukajšnjega občana trebnastemu kaplanu, ki je agitiral od hiše do hiše: „Ljubši mi je berač pod streho, kakor vi pred vratmi.“ Kristus je učil, da se dela usmiljenja opravljajo zastonj, a vi se niti ne obrnete brez plačila. Čimveč dobite, več zahtevate. Med vojno ste zvonove oddali, da so naše brate morili, tiste zvonove, ki so kupljeni od naših žuljev. Peta božja zapoved prepoveduje ljudi ubijati, vi ste učili, da jih moramo.

Toda danes se tudi v. zadnji vasi ljudem svita, in ni več daleč čas, ko bo tudi klerikalcem v naši občini odklenalo. — Eden iz Dovškega.

Sv. Ožbald ob Dreti. Čudili se boste, da se tudi od nas nekdo oglasi. Komaj se je pri nas začelo malo svitati, že smo pri državno-zborskih volitvah dobili dve tretjini glasov. Pri občinskih volitvah je bilo malo drugače. Toda ni se temu čuditi. Večina naših delavcev je zaposlena pri splavarjih, torej sploh ni mogla radi službe voliti in vseeno smo se dobro obnesli. SLS je bila presenečena, pa še bolj bo, ko bo naša organizacija razvita, takrat ji bomo pokazali, kako se vlada. Revno ljudstvo ima tudi pravice.

Trn v peti je nekemu tukajšnjemu veleposelniku, zvestemu pristašu bivše „Avstrije“, da je tudi delavstvo v občinskem odboru zastopano. Boji se predvsem agrarne reforme. Trpinu mu jo pa prav srčno privoščimo. Nima pravice

do tako velikih šum in toliko polja. Tudi svoje koče bi lahko malo pogledal. Kmalu bodo razpadle. Ne ve se, ali noče ali ne vidi, da je skrajni čas, da jih popravi. To pa dobro ve, da mu mora kočar iti na dnino.

Tega ne bomo dolgo več trpeli, če je še kaj poštenja na svetu. Pravice vsem enake!

Eden iz KDZ.

Vojnik pri Celju. V četrtek na telovo dne 26. maja t. l. smo pokopali našega vrlega in še komaj 21 let starega s. Ivana Prevarška. Proletarska bolezen jetika je bila vzrok njegove tako zgodne smrti. Naš vzgleden in discipliniran sodrug je bil pri svojih tovariših in sodelavcih v Westenovi tovarni zelo priljubljen. Pogreba se je udeležilo mnogo sodrugov in sodružic iz Celja, Škofje vasi in iz Ljubecne.

Pevsko društvo „Naprej“ iz Celja je zapelo pri hiši žalosti in na grobu žalostinko. Železničarska godba je pa v polnem številu spremlila umrlega do hladnega groba. Na grobu je govoril s. Koren iz Celja in vzel slovo od njega v imena vseh sodrugov in prijateljev. Bodi mu zemlja lahka!

Sv. Florijan pri Rogatcu. Mnogo let smo že dočakali, toda še nikdar nismo imeli na Veliko nedeljo pridige, kakor letos. Nič ne bi rekli, da bi bila to pridiga po božji zapovedi. Samo zmerjanje, — ali se to spodobi? Padla je tudi nam neznana beseda „lačenberger“. Premišljevali smo, kam g. župnik meri — ali po sebi? Kmalu smo našli. Na Veliki pondeljek je g. župnik pri Romarski Materi Božji Ložuski nastavil vino iz cerkvene kleti in cerkvenih vinogradnikov po 28 kron liter. Tu je tisti „lačenberger“. Druge gostilne, ki dobivajo vino od zunaj, ga točijo po 20 kron do 24 kron. G. župnik pa domači pridelek po 28 kron. Kdo navija cene? Marsikateri stari možiček in ženica bi si ga bila časih privoščila, — toda po 28 kron — je malo preveč. G. župnik je to ponavljal na Binkoštni pondeljek. Pravo besedo si je izbral — pravi „lačenberger“. To je ljudstvo spoznalo. Pred volitvami je vabil vse na svoj mlin, vendar so rajši prinesli v našega. Vse mu je izpodletelo. Zadovoljiti se je moral s petimi odborniki. Seveda nevoščljiv je nam, ker jih imamo 11.

Rečica v Savinski dolini. Kar uganja „Straža“, presega že vse meje. „Straža“ hoče biti katoliški list, na verski podlagi, o nas socialistnih demokratih pa pravi, da smo brezverci. Rečičani menda res mislijo, da mora vsak katolik zmerjati, lagati in obrekovati, da mora vsajega nasprotnika uničiti — potem je šele za „Stražo“ res pobožen in bogaboječ kristjan. Ne vemo, kakšno Sveto pismo imajo, nam brezvercem se zdi ta ljubezen do bližnjega malo čudna!

Ker smo brezverci, smo naprosili nekega bogoslovca, da nam to stvar pojasni. Prihodnjič upamo, vam bomo že več lahko pisali.

Domače vesti.

Razpuščenji občinski odbori. Poverjeništvu za notranja dela je razpustilo občinske odbore v Vratji vasi, Vratjem vrhu, Apačah, Drobincih, Crncih, Lutvercih, Plitvicih, Segovcih, Žepovcih in Žibercih. V vseh teh občinah so postavljeni gerenti. — Zakaj postavlja vlada gerente, če razveljavi občinske volitve, mesto da bi takoj za dotične občine razpisala nove volitve?

Socialistični shod prirede te dni v Zagrebu zagrebški socialisti z dnevnim redom: Ustava države SHS in delavstvo. Referirala bosta sodruga Dragiša Lapčević in Etbin Kristan.

Avtomobilna zveza Celje — drž. toplice Dobrna se je otvorila. Avto stoji vsak dan na kolodvoru v Celju pri jutranjih in opoldanskih vlakih. Ima 12 sedežev in galerijo za prtljago.

Uvedba selske službe pri pošt. uradu Pragersko ter opustitev pošt. nabiralnic Spodnja Polskava ip. Strasgojnec. S 1. junijem se uvede pri pošt. uradu Pragersko dostavljanje pošt. pošilk po selskem pismonoši v sledečih krajih: Frajštanj-Pragersko (razun krajevnega dela Pragersko, v katerem se pošilke itak redno dostavljajo), Spodnja Polskava, Strasgojnec in Šikola. — Dostavljalo se bo vsak dan razen nedelj. Z 31. majem prenehata poslovati pošt. nabiralnici Sp. Polskava in Strasgojnec.

Zamenjava avstroogrskih novčanic. Finančna delegacija v Ljubljani objavlja uradno:

Po rešenju ministristva za finance J br. 6616 z dne 31. maja 1921 se podaljša rok za zameno eno-, dve- in desetkronskih bankovcev avstro-ogrske banke do vseh 11. junija 1921.

Finančni minister je ukazal drž. blagajnicam naj v bodoče sprejemajo tudi kovani drobci, ki je ostal v prometu še iz časov bivše avstro-ogrske monarhije. (20 vinarjev = 5 para.)

Po naredbi fin. ministristva ni nihče dolžan sprejeti pri izplačilih v državnih blagajnah ali posameznikov več kot 50 din. v novčanicah po 1 dinar, niti več kot 25 din. v novčanicah po pol dinarja. Glavne državne blagajne, pokrajinske in okrožne, finančne in davčne uprave so dolžne ta drobni denar na zahtevo posameznikov zamenjati v neomejenih količinah z večjimi novčanicami Narodne banke.

Napeljava vzpenjače. Gg. Kekic in Milinor, lastnika rudnika v Zrečah, sta od rova ob vznožju Brinjeve gore napeljala vzpenjačo do železnice. Novo napravo so otvorili 28. maja.

Delavske obleke, perilo in druge potreščine so v veliki izbiri, pa brez konkurenčnih cen v Mariboru, Ruška cesta štev. 5, pritiče desno, vedno na prodaj.

Delavcem, sodrugom in vsem proletarcem je s tem dana ugodna prilika, da si lahko po ceni nabavijo najpotrebnejše stvari. Nihče naj se ne obotavlja in naj ne išče dolgo, kje si bi kupil blago. Naša stranka poseduje lastna podjetja, ki so uspeha in konkurence zmožna in ki ne delajo s svojim blagom nikake špekulacije.

Razmejitev na Koroškem. Jugoslovenska delegacija komisije za razmejitev med našo državo in Avstrijo je predložila predsedništvu zavezniške razmejitvene komisije zahtevo, naj se na bivšem koroškem plebiscitnem ozemlju določi kot meja med obema državama reka Drava.

Politične beležke.

Proti dosedanji trgovinski politiki v naši državi je nastopil naš sood. Etbin Kristan v konstituenti in je navajal, da tiči glavni vzrok slabe trgovinske politike v tem, da vodi vlada razredno politiko, ki ne služi narodu, ampak raznim bogatašem.

Izjave socialno-demokratskih poslancev v konstituenti: Socialni demokrat iz Vojvodine poslanec Divac veli, da bi ustava morala urediti ne samo politične, temveč tudi gospodarske in socialne odnose družbe. Tu je važnejše, da se čim pravilneje rešijo gospodarska in socialna prava državljanov. Kakor je tudi važna državljanska svoboda in da državljani uživajo državljanska in politična prava, tako je pa še bolj važno za vse državljane, da uživajo tudi gospodarsko svobodo. V preteklosti je vladal politični absolutizem, danes pa vlada kapitalistični, če so za politična prava obstajali življenjski in navednostni razlogi, veljajo isti razlogi tudi za gospodarska in socialna prava. Vpraša se, ali vrši država svojo nalogo. Danes je ne vrši, ker obstaja kapitalistični način proizvodnje in konzuma. Glede tretjega poglavja ustave veli, da predstavlja uspeh socialnih demokratov in drugih opozicijskih skupin. V vladnem načrtu g. Pašiča tega poglavja ni bilo in se opaža v njem vpliv naprednih opozicijskih elementov. Ta okolnost dokazuje, da ima vlada malo zmislja za urejevanje človeških gospodarskih odnosov.

Naš poslanec s. dr. Korun je govoril v konstituenti k prvemu in drugemu delu ustave lep govor za avtonomijo, svobodo, državljanske pravice in pa zaščito narodnih manjšin. Ves je izšel v „Napreju“.

Vlada trdno stoji . . . že del časa. Vlado zapuščajo razni Draškoviči, Jankoviči in krize še ne bo konca. Kdaj zapuščajo podgane ladjo?

Po svetu.

Nemška Avstrija.

Vse grožnje antante ne pomagajo nič. Avstrija glasuje o priklopu Avstrije k Nemčiji. Dunajska vlada se zbog napetega političnega položaja drži pasivno in noče biti pri glasovanju sodelujoča. Pa kaj vse to pomaga! V nedeljo 29. maja se je po celi Solnograški vršilo ljudsko glasovanje. Glasovalo je za priključitev 85.000 oseb, proti pa 700. Po izidu glasovanja so podrli mejnike med Nemčijo in Solnograško. Štajerska je bila tudi pozvana, naj izvrši 3. ju-

nija t. l. plebiscit. Kako bodo antantne note to gibanje zadržale, je nepojmljivo. Preko narodove volje ni mogoče niti s silo. Govori se, da bo SHS zasedla Koroško do Drave, da bo Italija zasedla Tirolsko, Čehi Dunaj.

Vsled trajnih in izdatnih dovozov iz Jugoslavije je cena slanini padla na dunajskem trgu za 20 K, cena govejega mesa pa za 7 K pri kilogramu.

Čehoslovaška.

„Narodni Listy“ poročajo, da se je agitacija za stavko, za katero delujejo komunisti, sedaj razširila tudi na okraj Nitra. Ni dvoma, da hočejo komunisti porabiti bodočo žetev za novo akcijo.

4. junija so pripeljali z Dunaja v Prago 15 milijonov mirovni kron v zlatu kot prvi obrok za Čehoslovaško iz likvidacije Avstro-ogrske banke.

Gornja Šlezija.

V tej nesrečni deželi še vedno vlada pest. Antanta je prepovedala Nemčiji vsako vmešavanje, Poljaki pa uganjajo naprej svojo vojno politiko. Antanta, ki se čuti poklicano, da spor razsodi, hoče zopet doseči salomonsko razsodbo. Gornja Šlezija naj se razdeli v tri ozemlja: poljsko in nemško, med kojima naj se nahaja nevtralni pas, ki ga bodo zasedle antantne čete. Druga smer antantne politike namerava postaviti Gornjo Šlezijo pod nemško-poljsko upravo z nadupravo antante. To razmerje naj bi trajalo 30 let, dokler ne bi Nemčija plačala vojne odškodnine. Sicer pa je prvi in zadnji namen antantne politike — profit.

Italija.

Zastopniki italijanske socialistične stranke Lazzari, Maffi in Riboldi so šli v Moskvo. To je zadnji poskus italijanske socialistične stranke, da doseže sporazum s 3. internacionalo.

Grozovita nasilja laških fašistov se nadaljujejo. Posebno pa v onih krajih, kjer so pri volitvah propadli. Ubijajo otroke, žene in starčke. Delavstvo se pripravlja na končen boj. Tak je nacionalni šovinizem pobesnelih kapitalistov hlapcev.

Vlada je odklonila zahteve državnih uradnikov po mesečnem povišanju 200 lir za osebo. Od 1. junija stavka vsa uprava. Splošna stavka obsega vse kategorije državnih uradnikov, učiteljev itd.

Nemčija.

Te dni bo Nemčija izročila v Salzburgu naši komisiji 9667 konj. Ministrski svet bo določil način razdelitve, ko bo prišla prva pošiljatev. Premišljeval bo, kako bi preskrbel kapitalistom več profita.

S sladkorno peso posejana površina v Nemčiji meri letos 335.394 ha (lani 273.826 ha). Površina je narasla torej za 61.568 ha.

Angleška.

Angleški general Crozier, bivši brigadni poveljnik na Irskem, je v „Daily Newsu“ napisal oster članek proti angleški strahovladi v tej deželi. Pravi, da se dogajajo s privoljenjem britske vlade vsakodnevni požigi, ropi in uboji s strani angleških čet, godi se, da se ti preoblečejo v sinfajnovce in počenja razna grozodejstva, ki se potem maščujejo nad prebivalstvom. Angleške oblasti so mnogo pritožb glede zločinov vojakov kratkomo zakrile itd. — vse samo hude obsodbe, posebno še, ker prihajajo iz ust, ki gotovo nimajo interesa, da bi se lagale. — Britska vlada pojde seveda vseeno preko teh očitkov.

Gospodarstvo.

— 15 milijard državnega deficita?! Ponižni militarizem. Iz Belgrada javljajo, da je proračun za leto 1921/22 že povsem gotov in da pride kmalu v razpravo pred ministrski svet. Edino postavka izdatkov za vojno ministristvo še ni izpolnjena, ker vojni minister ne odneha od tega, da se izda za armado 10 milijard kron, finančno ministristvo pa se te postavki brani, ker bi na ta način primanjkljaj znašal preko 15 milijard kron. Kako naj se pokrije ta deficit, še ne vedo. Mislijo zopet na nove davke, vendar pa do sprejetja ustave novih davkov ne morejo razpisati. — Vsi ministri so morali znizati svoje zahteve, samo vojni minister ne mara, ta mora imeti 10 milijard. Letos smo jih dali 4 1/2, zdaj hoče več kakor še enkrat toliko!

— **Uvoz soli bo prepovedan.** Meseca junija namerava naša vlada prepovedati uvoz soli, ker je v državi nakopičeno soli za celo leto. Da bi cene ne poskočile, bo vlada predpisala cene, dokler trgovine ne razprodajo blago.

— **Uprava državih monopolov** je nabavila večjo količino soli v debelih zrnjih, ki se bo prodajala po 170 dinarjev za 100 kg, in sicer vsakemu brez razlike v neomejenih količinah. Ta vrsta soli bo začela prodajati začetkom junija samo iz solnih zalog v Belgradu, Smederevu, Uzjaku pri Negatinu in v Zablju.

— **Cene v Belgradu.** Goveje meso 9, telečje 10, svinjsko 11, jagnjetina 10, mast 10, mleko 2-50, maslo 28, krompir 0-80, jajca po 0-50 dinarjev. — Če primerjamo te cene z ljubljanskimi, vidimo, da se naše cene čimdalje približujejo cenam v Belgradu; žalibog se pa plače v Ljubljani prav nič še ne približujejo onim v Belgradu.

— **Pouk o goveji kugi.** Poverjenišvo za kmetijstvo v Ljubljani je izdalo „Pouk o goveji živini“ v katerem se javnost opozarja na pretečo nevarnost goveje kuge. Priporočamo „Pouk“, kjer je razvidno potrebno postopanje, da se preprečijo razne bolezni.

— **Napredek v brezžični telefonistiki.** Marconi je pred nekaj dnevi povabil nekoliko žurnalistov na palubo svoje jahte „Elektra“ k poizkusom z brezžično telefonistiko. Razgovor med jahto in postajo na Centocelli je bil zelo jasn in ropot pisalnega stroja, na katerem je žurnalist registriral razgovor, ni prav nič zbranjeval, da bi vsi navzoči razločno ne slišali gramofona, ki so ga izpustili na Centocelli.

Zahvala.

Zahvalujemo se železničarski godbi, pevskemu društvu „Naprej“ v Celju in kovinarski organizaciji, ki je organizirala krasen pogreb nepozabnemu sinu in bratu Ivanu. Srčna hvala tudi vsem, ki so se udeležili pogreba, posebno pa Celjanom.

Rodbina Prevarškova.

Založba in last konzorcija „Ljudski Glas“.

Oblastem je odgovoren Ign. Mihevc.

Tiska: Tiskarna J. Pavliček v Kočevju.

„V boj za občino.“

Brošurica „V boj za občino“ vsebuje poljudno razložen volilni red za občinsko zastopstvo. Temu so pridejana tudi praktična navodila. Cena ji je 6 K. — Naroča se pri Centralnem tajništvu JSDS in KDZ v Ljubljani, poštni predal 168.

Splošno kreditno društvo

v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 13 ure in jih obrestuje po čistih

4 %

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadrugnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porabljaate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 12—, za podgane in miši K 12—; za ščurke, a posebno močna vrsta stane K 20—; posebno močna tinktura za stenice K 15—; uničevalec moljev K 10—; prašek za uši v obleki in perilu K 10— in 20—; proti mravljam K 10—; proti ušem pri perutnini K 10; prašek proti mrčesom K 10— in 20—, proti ušem pri ljudeh K 5— in 12—; mazilo za uši pri živini K 5— in 12—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport M. Jünker, Zagreb 45, Petrinjska ul. 3.

COSULICH-LINE

= TRST-AMERIKA =

New-York — Buenos-Aires —

Rio di Janeiro — Santos

Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana

Kolodvorska ulica 26.